

(סוף הושע) כי ישרים דרכי ה' ^{אוצר חכמה} [וצדיקים ילכו בם], וסיים ופושעים יכשלו בם, ר"ל בזה הדרך עצמו, מפני שה' שומרו לצדיק ומיישר דרכו. וזהו באסמך, שלא תראה הדק במעשיך, כי יהיה לבך טרוד במחשבת גבוה, אפילו הכי יהיה הברכה בו.¹

גם יש לפרש בדרך אחר באסמך, היינו דברים הסמויים מעינים הגשמיים, ומשיג דברים שלא ראה בעיניו. וזהו שאמר (ישעיה סד, ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, שהמחכים לו יזכו לעינים רואות שאין מלאך משיג אותו זולתי אלהים לבדו.

גם יש לפרש, על דרך שאמרנו במקום אחר (פ"י בהעלתך יא, י; פתיחת הפלאה יד), כי הראיה הנכונה לא תראה דבר רע, כמו שהיה אדם הראשון קודם החטא. וזהו ענין שאמר הכתוב

זו"ל רבינו בפנים יפות כאן (בפירוש ב), יש לפרש, כי בהיות אדם דבוק בעולם עליון לא יחוש כלל לטובות עולם הזה, היא מדות הנשתווה, שאין טובות עולם הזה נחשב לו לכלום מחמת גודל השגתו בעולמות העליונים. כמו שמצינו באדם הראשון (מור"נ פ"ב). וכן יהיה לעתיד, כמו שאמר הכתוב (ישעיה סד, ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, דהיינו שיעשה הקב"ה למחכה לו שלא יראה זולת אלהות, אבל הבלי עולם הזה לא יתנו עיניהם בו, ואף על פי כן ישלח השי"ת ברכה מבלי דעתו וראיתו בנכסיו, כמו שאמרו חז"ל (ברכות לה:): שמלאכתן נעשית על ידי אחרים. וזה שישלח ה' ברכה בדבר הסמוי מן העין, על ידי אחרים, וזהו בכל משלח ידך. זו"ל רבינו בפנים יפות שם, שפירשנו בפסוק עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. כי אדם הראשון קודם שחטא היו לו עינים טהורות מראות ברע. (כביכול) [כענין] דכתיב (חבקוק א, יג) טהור עינים מראות רע והביט אל עמל לא תוכל, אף שאין המניעה מצד היכולת כי הוא כל

(חבקוק א, יג) הביט אל עמל לא תוכל. וזהו ענין הקדמונים שהיו מענישים בראייתם. וזהו שאמר, עין לא ראתה דבר זולתי אלהים, שלא יראה רק אלהות, זה יהיה למחכים לו.²

וזה יש לומר, שזהו הברכה באסמך, שלא תראה שום דבר גשמי, והיה כלא היה. וזהו שאמר (ישעיה מא, יב) אנשי מצותך יהיו כאין, שלא יראו כלל נגדך, ויכול לענשם ולבטלם ממש בראיה.

גם יש לפרש, [עם] מה שאמר הכתוב (קהלת ה, יא) והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון, מפני שהשינה הוא סילוק המוחין, והשבע לעשיר היינו השמח בחלקו, והשמחה והשכל העליון הם תרי רעין דלא מתפרשין. וזהו שאמרו (ילקו"ר ואתחנן ה, יט; טור או"ח רצ) שינה בשבת תענוג, מפני שבדרך הטבע שבת שיש בו מוחין יתירים אינו זמן שינה, מפני ששבת הוא נחלה בלא מצרים (שבת קיח.), ויש בו שביעה כאלו הכל מוכן (מכילתא ורש"י יתרו

יכול, אלא המניעה מצד הרע שהוא מצד השקר והכוזב, כי לא יתכן ראייה בדבר שאין בו אמיתיות, אלא ראיית הטוב שהוא האמת וקיים. וכן יהיה לעתיד שלא יראה זולת אלוהות שהוא אמיתיות. והיינו דאמר, שיעשה הקב"ה למחכה לו עינים טהורות שלא יראה מה שהוא זולת אלהים. זו"ל רבינו בפתיחת הפלאה שם, שפרשנו מה שאמר הכתוב טהור עינים מראות רע והביט אל עמל לא תוכל. לכאורה אינו מוכן, דאיך שייך לשון לא תוכל גבי הקב"ה שהוא בעל היכולת [ובעל הכוחות] כולם. אלא הענין הוא, שהרע ועמל הוא שוא ואינו כלום לפני טהור עינים, ולא ימצא בו ראיית העין, שאי אפשר לראות דבר שאינו, וזהו ראיית עין הטהור שרואה שאיננו כלום.. ופרשנו בזה מה שאמר הכתוב לעתיד, עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו, שאנו מובטחים מהשי"ת שיטהר עינינו לאחר שיכלה זוהמת הנחש וחטא אדם הראשון, שיעשה לנו הקב"ה עינים כמו שהיה קודם החטא שלא יראה אלא אלהות, כאמור (ישעיה נב, ח) כי עין בעין [יראו בשוב ה' ציון] וגו',